

LIETUVOS TARYBŲ SOCIALISTINĖS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS
NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS TARYBŲ SOCIALISTINĖS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PIRMININKO IŠRINKIMO

Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Aukščiausioji
Taryba n u t a r i a:

Išrinkti Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos
Aukščiausiosios Tarybos Pirmininku

Vytautą LANDSBERGĮ - Kniaudiškių 54-osios rinkiminės
apygardos deputatą, Lietuvos konservatorijos profesorių.

LIETUVOS TSR AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS
PIRMININKO PAVADUOTOJAS

LIETUVOS TSR AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS
SEKRETORIUS

B. KUZIMĖKAS

L. SABUTIS

Vilnius, 1990 m. kovo 11 d.

Nr. I-4

D E K L A R A C I J A

DĖL LIETUVOS TSR AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS
DEPUTATŲ ĮGALIOJIMŲ

Lietuvių tautos apsisprendimu 1918m. vasario 16d. atstatytoji nepriklausoma Lietuvos valstybė, įtvirtinusi save 1920m. gegužės 15d. Steigiamojo Seimo rezoliucija ir 1922m. Lietuvos Valstybės Konstitucija, tapo pasaulio tautų bendrijos pilnateise nare ir iki 1940m. birželio 14d. reiškė tautos suvereninę galią per Lietuvos valstybės suverenines institucijas. 1940m. birželio 15d. smurtu ir agresija Tarybų Sąjunga suvaržė tautos suvereninę galią ir neteisėtai inkorporavo Lietuvą į TSRS sudėtį.

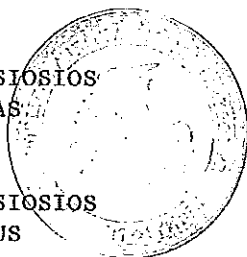
Nors tauta nepertraukiamai priešinosi, svetima jėga ilgai sugriovė Lietuvos valstybės struktūras, pakeisdama jas iš šalies primestomis.

Nuo 1988 metų, randantis naujoms galimybėms, tautos atgimimo ir nepriklausomybės sąjūdis pradėjo reikštis atvirai, apimdamas plačiausius visuomenės sluoksnius. Tautos valia, viešai prabilusi pilietinėse akcijose, virto jos suvereninės galios raiška per esamas institucijas.

Lietuvai primestų svetimos valstybės struktūrų panaudojimas neturi būti interpretuojamas kaip jas primetusios valstybės suvereniteto lietuvių tautai ir jos teritorijai arba tos valstybės įvykdytos aneksijos pripažinimas.

1990m. vasario 24d. rinkimuose į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą rinkimų teisę turintys Lietuvos gyventojai savo valia suteikė išrinktiems Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatams tautos atstovų mandatą ir prievolę atstatyti Lietuvos valstybę ir reikšti tautos suvereninę galią (suprema potestas) per šią Aukščiausiąją Tarybą, kuri nuo 1990m. kovo 11d. 18 val. bus vadinama Lietuvos Aukščiausiąja Taryba.

LIETUVOS AUKŠČIAUSIOSIOS
TARYBOS PIRMININKAS

LIETUVOS AUKŠČIAUSIOSIOS
TARYBOS SEKRETORIUS

V. LANDSBERGIS

L. SABUTIS

Vilnius, 1990m. kovo 11d.

Nr. I-10

Deklaracija Dėl Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatų įgaliojimų, 1990 m. kovo 11 d.

17

ĮSTATYMAS

DĖL VALSTYBĖS PAVADINIMO IR HERBO

Žengdama į atkuriama nepriklausomą valstybės gyvenimą, matydama oficialiuose pavadinimuose ir ženkluose nemažas dvasines ir politikos reikšmes, jausdamasi įgaliota Lietuvos piliečių - rinkėjų valios,

Lietuvos Aukščiausioji Taryba n u t a r i a:

1. Konstitucijoje ir kituose teisiniuose norminiuose aktuose vartoti vienintelį oficialų valstybės pavadinimą "Lietuvos Respublika", o trumpiau ir sudėtiniuose pavadinimuose - "Lietuva", "Lietuvos".
2. Toliau vartoti oficialų Lietuvos Respublikos valstybės Herbą ir ženklą - Vytį.
3. Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą vadinti "Lietuvos Respublikos Aukščiausiąja Taryba".
4. Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko pareigybę nuo šiol vadinti "Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko" pareigybe.
5. Visus tolesnius šios Aukščiausiosios Tarybos aktus vadinti Lietuvos Respublikos pirmojo šaukimo Aukščiausiosios Tarybos aktais.
6. Sutinkamai su šio įstatymo pirmuoju straipsniu keičiami valstybinių organų pavadinimai.
7. Šis įstatymas įsigalioja nuo jo priėmimo momento.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PIRMININKAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS SEKRETORUS

V. Landsbergis
V. LANDSBERGIS

L. Sabutis
L. SABUTIS

Vilnius, 1990 m. kovo 11d.

Nr. I-11

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS

A K T A S

DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMOS VALSTYBĖS ATSTATYMO

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, reikšdama Tautos valią, nutaria ir iškilmingai skelbia, kad yra atstatomas 1940 metais svetimos jėgos panaikintas Lietuvos Valstybės suvereninių galių vykdymas, ir nuo šiol Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė.

Lietuvos Tarybos 1918 m. vasario 16 d. Nepriklausomybės aktas ir 1920 m. gegužės 15 d. Steigiamojo Seimo rezoliucija dėl atstatytos Lietuvos demokratinės valstybės niekada nebuvo nustoję teisinės galios ir yra Lietuvos Valstybės konstitucinis pamatas.

Lietuvos valstybės teritorija yra vientisa ir nedaloma, joje neveikia jokios kitos valstybės konstitucija.

Lietuvos valstybė pabrėžia savo ištikimybę visuotinai pripažintiems tarptautinės teisės principams, pripažįsta sienų neliečiamumą, kaip jis suformuluotas 1975 metų Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarimo Helsinkyje Baigiamajame akte, garantuoja žmogaus, piliečio ir tautinių bendrijų teises.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba kaip suvereninių galių reiškėja šiuo aktu pradeda realizuoti visą Valstybės suverenitetą.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PIRMININKAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS SEKRETORIUS

V. LANDSBERGIS

L. SABUTIS

Vilnius, 1990 m. kovo 11 d.

Nr. I-12

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos aktas
Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo, 1990 m. kovo 11 d.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮSTATYMAS

DĖL 1938 METŲ GEGUŽĖS 12 DIENOS LIETUVOS
KONSTITUCIJOS GALIOJIMO ATSTATYMO

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba,

- atsižvelgdama į Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. vasario 7 d. nutarimą "Dėl 1939 metų Vokietijos-TSR sutarčių ir jų pasekmių Lietuvai likvidavimo",

- konstatuodama, kad 1938 m. gegužės 12 d. Lietuvos Konstitucijos veikimas buvo neteisėtai sustabdytas, TSR Sąjungai 1940 m. birželio 15 d. įvykdžius agresiją prieš nepriklausomą Lietuvos valstybę ir ją aneksavus,

- siekdama atstatyti pažeistas tautos ir Lietuvos valstybės suverenines teises,

n u t a r i a :

1. Nutraukti 1978 m. balandžio 20 d. Lietuvos TSR Konstitucijos (Pagrindinio įstatymo) galiojimą.

2. Nutraukti 1977 m. spalio 7 d. TSRS Konstitucijos (Pagrindinio įstatymo), taip pat TSRS ir sąjunginių respublikų įstatymų pagrindų, kitų TSRS įstatymų galiojimą Lietuvos Respublikos teritorijoje.

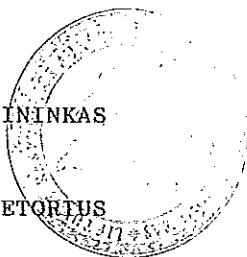
3. Atnaujinti 1938 metų gegužės 12 dienos Lietuvos Konstitucijos veikimą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, sustabdant tų skyrių ir straipsnių, kurie reglamentuoja Respublikos Prezidento, Seimo, Valstybės Tarybos ir Valstybės Kontrolės statusą, galiojimą.

4. Nustatyti, kad 1938 m. gegužės 12 d. Lietuvos Konstitucijos galiojimo atstatymas pats savaime neatkuria Lietuvos Respublikoje iki 1940m. birželio 15d. veikusią įstatymų.

5. Šis įstatymas įsigalioja nuo jo priėmimo momento.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PIRMININKAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS SEKRETORIUS

Vytautas Landsbergis
V. LANDSBERGIS

L. Sabutis
L. SABUTIS

Vilnius, 1990 m. kovo 11 d.

Nr. I-13

*Lietuvos Respublikos įstatymas Dėl 1938 metų gegužės 12 dienos
Lietuvos Konstitucijos galiojimo atstatymo, 1990 m. kovo 11 d.*

LIETUVOS RESPUBLIKOS
Į S T A T Y M A S

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LAIKINOJO
PAGRINDINIO ĮSTATYMO

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, atsižvelgdama į būtinumą suderinti atstatytos 1938 m. gegužės 12 d. Lietuvos Konstitucijos nuostatas su pakitusiais politiniais, ekonominiais ir kitais visuomeniniais santykiais, n u t a r i a:

1. Sustabdyti 1938 m. gegužės 12 d. Lietuvos Konstitucijos galiojimą.
2. Patvirtinti Lietuvos Respublikos Laikinąjį Pagrindinį Įstatymą.
3. Nustatyti, kad Lietuvos Respublikoje ir toliau galioja tie iki šiol veikę Lietuvoje įstatymai bei kiti teisės aktai, kurie neprieštarauja Lietuvos Respublikos Laikinajam Pagrindiniam Įstatymui.
4. Šis įstatymas įsigalioja nuo jo priėmimo momento.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PIRMININKAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS SEKRETORIUS

Vytautas Landsbergis
V. LANDSBERGIS

L. Sabutis
L. SABUTIS

Vilnius, 1990 m. kovo 11 d.

Nr. I-14

Lietuvos Respublikos įstatymas Dėl Lietuvos Respublikos laikinojo pagrindinio įstatymo, 1990 m. kovo 11 d.

vereniteto deklaracijos vis dar nebuvo pakartojusi ne tik Lietuva, bet ir Latvija.

Pirmas dalyvavimas rinkimuose

Bendros nuostatos dėl dalyvavimo rinkimuose buvo svarstomos dar Sąjūdžio Steigiamajame suvažiavime. Jiems buvo skirta ir viena iš suvažiavimo rezoliucijų – Nr. 21, „Dėl rinkimų“:

„Iki šiol rinkimai mūsų šalyje vykdavo formaliai, neatspindėjo piliečių valios: „deputatai“ iš anksto būdavo parenkami pagal statistinius duomenis ir paklusnumo aukštiesiems pareigūnams laipsni. Todėl Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis pasiryžęs padėti piliečiams įgyvendinti jų rinkimines teises.

Rinkimuose turi būti leista dalyvauti visoms piliečių grupuotėms, norinčioms išskirti savo kandidatus ir pajėgiančioms suformuluoti savo rinkiminę programą.

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis kels savo arba remis tuos kandidatus, kurie yra žinomi viešumo, demokratijos ir Suvereniteto šalininkai. Kiekvienas kandidatas į deputatus privalo aiškiai suformuluoti ir apginti savo siekius. Per visą rinkimų kampaniją turi veikti Sąjūdžio sudarytos komisijos“.⁶